

Vrijdag 29 december 1916 – ochtendeditie

Bij een dorp aan de Brabants-Belgische grens zijn gisteren weer 20 jonge Belgen over de grens gekomen. Ze zijn voornemens, met de eerste de beste gelegenheid naar het front te vertrekken.

Men meldt ons van de Zeeuws-Belgische grens:

Woensdag was het bij uitstek helder weer en zonder wind. Even voor 12 uur werd onze aandacht getrokken door hevige ontploffingen in de lucht en zagen wij overal de kleine rookwolkjes der springende granaten. Hiertussen zag men een kleine zwarte stip, die een vliegmaschine bleek te zijn. Er waren zo vier of vijf vliegtuigen te zien. Ze werden hevig onder vuur genomen door de verschillende batterijen of afweerkanonnen; het was een ware wedstrijd, in een minimum van tijd was de lucht bezaaid met de kleine rookpluimen der springende projectielen, hetgeen een mooi gezicht opleverde. De vliegers, welke op grote hoogte vlogen, kwamen langs de kust gevlogen en konden zodoende van achteren, van voren en van opzij beschoten worden. Zeker werden er in de tijd van een half uur meer dan 500 schoten gelost. Nadat de vliegers langs en boven de stellingen der Duitse bezettingstroepen gevlogen hadden, scheen voor de haven van Zeebrugge een der toestellen in zee te storten; ook zag men enige Duitse oorlogsschepen buiten de haven komen. De overige vliegers zag men langs de kust weer terugkeren in de richting van Ieper.

Vrijdag 29 december 1916 – avondeditie

Uit België.

Brussel, 29 december. Het door Belgische vluchtelingen te Parijs uitgegeven blad Het Vaderland publiceerde de 8^e december een artikel over de angstwekkende toeneming van de misdaden in België. Hoe goed het blad ingelicht was, blijkt uit het onlangs openbaar gemaakte verslag van een proces wegens een diefstal, te Luik gepleegd door een bende. Waar het blad echter poogt, de schuld voor de demoralisering in België op rekening te stellen van de talrijke slechte elementen, die de Duitsers in het land hadden gebracht, moge het volgende voorval er opnieuw het bewijs voor leveren, dat veeleer Belgische misdadigers op de meest perfide manier de schijn trachten te wekken, als waren de door hen bedreven daden ten uitvoer gelegd door Duitsers.

Bij vonnis van de krijgsraad te Brussel werden de 15^e november drie Belgen tot tuchthuisstraf veroordeeld wegens diefstal en het dragen van verboden wapens. Zij waren 's nachts binnengeslopen in het huis van een Duitse officier te Lennik, waar zij een uniform van die officier en van zijn oppasser hadden gestolen. Daarop gingen zij, in dat uniform gestoken, naar een welgestelde veehandelaar te Anderlecht, waar zij zich uitgaven voor Duitse militairen, aan wie opdracht was gegeven de geldkist te doorzoeken, omdat hij – de veehandelaar – onder verdenking van spionage stond. De veehandelaar en zijn huishoudster werden opgesloten en een bedrag van 19.000 frank werd uit de lade genomen. Dat geld is door de Duitse politie nog voor het grootste deel in beslag genomen en aan de eigenaar teruggegeven. Voor deze geldafpersing zullen de daders ook nog door de Belgische autoriteiten gestraft worden.

Hoe direct de in België toenemende verwildering samenhangt met de werkloosheid, blijkt duidelijk uit het proces dat gevoerd is wegens een onlangs gepleegde moord, die reeds voor de jury te Namen in behandeling is geweest. De verdediger van een der beklaagden zegde woordelijk over zijn cliënt het volgende: "Decourty was een brave

werkman, hij voelde zich tevreden en deed hard zijn best. Hij was gelukkig te midden van de zijnen. Tot zijn ongeluk kwam de oorlog en daarmee de lediggang en honger. Decourty had geen werk. Het pijnigde hem zijn gehele gezin in ellende te zien. Juist op dat ogenblik trad zijn boze geest, in de persoon van de recidivist Jonniaux, een dief en een boosaardig mens, in zijn pad.”

Wie zou het tegenover zulke getuigenissen nog durven wagen, het transporteren van Belgische werklozen naar streken waar gezonder toestanden heersen, en waar goede behandeling en hoog loon verzekerd zijn, voor te stellen als een daad van barbaarsheid?

Men meldt ons:

Ook in de provincie Luxemburg is de wegvoering van mannen aangevangen. In deze provincie is er weinig industrie en er zijn geen werklozen. Voor de werkverschaffing hadden de Belgische plaatselijke autoriteiten op voorbeeldige wijze gezorgd, daarin geholpen door het steuncomité.

Wie geen werk had, kon steeds werk vinden in de grote ondernemingen, die men begonnen had. Aldus werden 750 kilometer buurtspoorwegen aangelegd, 624.000 hectaren moerassige grond verbeterd, 1100 hectaren braakland vruchtbaar gemaakt, 3000 mestputten aangemaakt, nieuwe kerkhoven aangelegd, waterleidingen gebouwd, nieuwe stallingen opgetrokken. Voor al deze openbare werken heeft men voor 9.540.000 frank aan arbeidsloon uitbetaald. Het overgrote gedeelte daarvan komt uit particulier initiatief; de gemeenten, de provincie en de Belgische regering – deze laatste onrechtstreeks – moest er slechts tussenkomen voor 1.750.000 F. Werken van dergelijke aard waren reeds ontworpen en goedgekeurd, maar er is bevel gekomen van de

Duitse overheid om die werken te staken, omdat ze geschieden “ten nadele van de openbare budgetten”.

De bestendige deputatie van de provincie Luxemburg heeft geprotesteerd bij de gouverneur-generaal, en in haar protest er op gedrukt, dat het Duits verbod de werkloosheid der arbeiders in het leven riep.

Het heeft niet mogen baten. Reeds ving de deportatie aan te Aarlen. Daar werden 400 mannen van 17 tot 35 jaar weggevoerd, en onder hen zijn er zelfs 43, die behoren tot het comité voor verstrekking van levensmiddelen. Ze zijn naar Saksen weggevoerd.

Uit België.

Het te Maastricht verschijnend dagblad Les Nouvelles van donderdag meldt:

Zoals wij reeds eerder schreven, loopt de spoorlijn Aken-Leuven met een tunnel onder het kerkhof van Glons door. Maar de tunnel is gegraven in een bank van gespleten mergel, waarin instortingen vaak voorkomen. Nu zijn, een dezer dagen, verschillende grafkelders van het kerkhof, o.a. die van de families Galand en Garot ingestort en met hun inhoud in de tunnel terecht gekomen. Door het vlugge afwerken doen zich overal verzakkingen voor, die herhaaldelijk herstellingswerken noodzakelijk maken.

Te Membach, dicht bij Eupen hebben de Duitsers een houtzagerij ingericht, die 200 m³ bomen per dag verwerkt. Het vellen van de bomen in het Hertogenwoud duurt voort.

Het grensdorpje Kanne is, omdat een der bewoners over de grens is gegaan zonder terug te keren, gestraft. De herbergen zijn alle gesloten; de huizen moeten om 7 uur 's avonds gesloten zijn en na

dat uur mag niemand zich meer buiten vertonen. De straf duurt tot 9 januari.

De Duitse overheid in België heeft het volgende bekend gemaakt.

Sommige lieden verkeren in het onzekere over de vraag of en in hoeverre ook de kopers de vastgestelde hoogste prijzen voor de verschillende waren moeten in acht nemen. Volgens de bewoording der door de heer gouverneur-generaal op 28 september 1915 uitgevaardigde verordening staat vast, dat ook de kopers verplicht zijn de hoogste prijzen in acht te nemen, en dat zij, in geval van overtreding, dezelfde straffen oplopen als de verkopers.